Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 208 (7. 297) 1990 йил 11 сентябрь, сешанба ⊙ Баҳоси 3 тийин

Уй-жой қурилиши— «Оқшом» назоратида

Муҳташам уй бунёдкорлари

БИЗ тошкентлик қўли гул қурувчиларнинг меҳнатлари ҳақида кўп ёзганмиз. Бундан кейин ҳам уларнинг қурилиш майдонларида кўрсатаётган фидокорона меҳнатлари ҳақида яна кўплаб ёзамиз. Чунки улар халқимизнинг турмуш шароити ва фаровонлигини ошириш йўлидаги хайрли ишлардан бирини бажараётган азаматлардир.

Шу кунларда шаҳримизнинг энг катта даҳаларидан бири бўлмиш Юнусободга бориб қолсангиз, унинг кўпгина мавзеларида бири-биридан чиройли ва муҳташам бинолар кўкка бўй чўзаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Ҳеч бир кун йўқки, янги уйнинг калитлари топширилмаган, уй тўйлари нишонланмаган бўлсин! Шу даҳанинг 8-мавзесида, Мирзааҳмедов кўчасида ушбу суратда кўзингизга ярқ этиб ташланган яна бир муҳташам бино қад кўтарди. У ердаги пардозлаш ишларида эса ўнг томондаги суратда тасвирлари туширилган уста Ф. Султонов (чапдан), монтажчи С. Солиев, бетончи У. Мисировларнинг ҳиммати баланд бўляпти. Дурадгор Ботир Аннамуротов (ўнгдаги сурат) ҳақида ҳам ҳар қанча илиқ гапларни айтиш мумкин. Улар ўзларининг бутун куч-ғайратлари ва касб маҳоратларини мана шу бинога кўчиб келадиган ҳамшаҳарларимизнинг бинокорлар ишидан мамнун бўлишига қаратмоқдалар.

«Шундай уйларни қурган қўлларингиз дард кўрмасин!». — Мана шундай олқиш ва мақтов сўзларни эшитишга нима етсин! Биз бугун суратчимиз Тўлқин Каримов тасвирга тушириб келган ва Сиз азиз оқшомхонларнинг диққатига ҳавола этилаётган ушбу суратли репортажимизда пардозлаш трестига қарашли 48-қурилиш бошқармасининг қўли гул пардозловчиларидан бир гуруҳининг иши тўғрисида қисқагина тўхталдик, холос. Бутун трестда, бутун бошқармада эса бундай фидойилар кўпчиликни ташкил этади. Уларнинг ана шундай ибратга молик ишларидан «Оқшом» мухлисларини яна албатта хабардор этамиз.

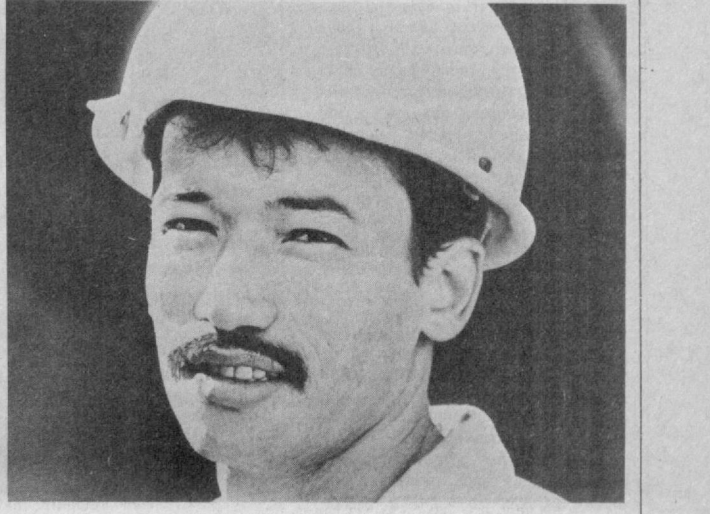

Шарҳлар • Воқеалар • Янгиликлар • Шарҳлар • Воқеалар • Янгиликлар • Шарҳлар • Воқеалар • Янгиликлар

Амалий ҳамкорлик

Тошкент агрегат заводининг комсомол комитети тижоратчилик фаолияти билан шуғуллана бошлади. У ёшлар «Октябрь» кооперативи билан шерикчилик асосида иш юритмоқда. Кооператив корхона комсомол ташкилотининг ташаббуси билан Александр Печенко бошчилик қилаётган комплекс бригада негизида тузилди.

Шериклар бир-бирлари билан ўзаро манфаатли муносабатда бўлишмоқда. Комсомоллар буюртмачиларни, зарурат пайдо бўлганда эса хом ашёни топишда кооперативга ёрдам беришмоқда. Комсомол комитети яқинда кооператив учун бир талай рангли металлар сотиб олиш тўғрисида Тошкент ремонт-экскаватор заводи билан шартнома тузди. «Октябрь» кооперативи ҳузурида хайрия жамғармаси ташкил этилган. Ана шу жамғармага бир йиллик иш даврида ўн минг сўмга яқин пул ўтказилди. Бу пул ёшларнинг дам олиши ва турмушини ташкил этишга, завод болалар боғчаларига ёрдам беришга сарфланмоқда.

— Кооперативдаги ишлар асосий ишлаб чиқариш фаолиятимизга ҳалақит бермайди, — дейди кооператив раисининг ўринбосари, фрезерчи Мадамин Бобониёзов. — Одатдагидек ишимизни тугатишимиз билан, худди шу дастгоҳларнинг ўзида шартномада белгиланган буюртмаларни бажарамиз. «Иккинчи смена» уч-тўрт соат давом этади. Ҳар куни ҳам ишдан кейин қолавермаймиз—буюртмаларни ҳафтада икки марта қолиб бажарамиз. Корхонага электр қувватидан, ускуналар, асбоблардан фойдаланганлик учун ҳақ тўлаймиз.

Кооперативдаги барча ишларга кенгаш бошчилик қилади, унга энг тажрибали ва обрўли мутахассислардан беш киши кирган. Кенгаш ишлар ҳажмини, даромадни тақсимлаш билан шуғулланади. Технология қоидаларининг ҳар қандай бузилиши брак ҳисобланади, бундай ҳолларнинг ҳар бири кенгаш мажлисида муҳокама қилинади. «Октябрь» кооперативи иш бошлаганидан бери ўтган бир йил мобайнида бирор марта ҳам шикоят келгани йўқ. Буюртмаларни фақат давлат нархларида бажармоқда. Кооперативнинг шериклари орасида «Компрессор» заводи, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкентдаги бошқа корхоналар ҳамда кооперативлар бор. У энг оддий деталлардан то мураккаб ускуналаргача жуда хилма-хил йўналишдаги буюртмаларни бажаради. Энг сўнгги ана шундай буюртмалардан бири резина ва пластмасса чиқиндиларини қайта ишлайдиган дастгоҳдир. Агрегат заводида асосий маҳсулотдан ташқари болалар велосипедлари ишлаб чиқарилади — кооператив ана шу велосипедлар учун баъзи қолиплар ва босмаларни тайёрлаб беради. Ишлаб чиқариш чиқиндиларидан асосий хом ашё сифатида фойдаланилади. Ёшлар жамоаси иш бошлаган вақтдан буён 180 минг сўмлик буюртмаларни бажарди.

Кооператорлар дам олиш муаммоси нима эканлигини яхши билишади. Уларнинг кўпчилиги завод ётоқхоналарида яшайди. Шу боисдан 32-ётоқхона учун учта рангли телевизор сотиб олишга пулни аямадилар. Ҳар қаватга биттадан телевизор қўйиладиган бўлди. Корхона илғор ёшлари дам олиш кунлари Самарқанд ва Бухорога сафар қилдилар, уни комсомол комитети уюштирди. «Октябрь» кооперативи харажатларни ўз зиммасига олди. Заводнинг иккита болалар боғчасида ҳам кооператорларни миннатдорчилик билан эслаб юришибди. Бу боғчаларда кооператорлар ўтказган 7 минг сўм пулга кичкинтойларнинг мебелларини янгилашди, анчагина ўйинчоқлар сотиб олишди, деб якунлайди ўз хабарини ЎзТАГ мухбири А. Иванова.

Мутасаддилар фикрича...

Бедорликка қарши

А. ИСОҚОВ,
Тошкент шаҳар дезинфекция станциясининг мутахассис-энтомологи.

— Айни пайтда кўчалардаги, маҳаллалардаги ва кўп қаватли турар жой бинолари атрофидаги ахлат уюмлари пашша ва чивинларнинг кўпайиб кетишига сабабчи бўлмоқда. Бу уюмлар ўз вақтида дезинфекцияланганида бундай нохуш манзарага йўл қўйилмаган бўларди. Бу ишни бажаришимиз учун хўжалик ҳисобидаги ташкилотимизга қарашли район бўлимларимиз билан ободонлаштириш бўлимлари шартнома тузишлари керак. Бироқ, бу ишга панжа орасидан қаралмоқда. Натижада тозалик соғлиқ гарови эканлиги унутиб қўйиляпти. Аҳоли яшайдиган кўп қаватли уйларнинг олдидаги ахлат уюмларини 6—7 кунда эмас, икки кунда ташиб кетиш зарур. Кейин эса дезинфекциялаш лозим. Бунинг бошқа қатор омиллари ҳам бор. Корхона ва идораларда ўт ўчириш учун ташкил қилинган ҳовуз сувини уч-тўрт кунда алмаштириб туриш керак. Ҳовли уйларда яшовчилар эса ўралардаги сувнинг ер остига шимилиб кетишини ўз вақтида таъминлашлари, санитария-гигиена талабларига риоя этишлари зарур. Шахсий машина эгаларига ҳам айрим эътирозларимиз бор. Улар даҳаларда, мавзеларда, маҳаллаларда дуч келган ерда машиналарни ювиб, кўлмаклар ҳосил қилмоқдалар. Бундай иш тозаликка зид эканлигини унутиб қўйишяпти. Қолаверса, ертўлалардан ҳам тўғри фойдаланилмаяпти. Барча ташкилот ва муассасалар бир ёқадан бош чиқариб ишласалар, «қонҳўр»дан кечасию-кундузи ҳеч ким озор чекмайди!

Масъулият ҳисси кучайтирилади

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар пассажир транспорти бирлашмасининг бошлиғи.

— Йўловчиларга автобус хизмати кўрсатишдаги камчиликлар ҳалигача бартараф этилгани йўқ. Жумладан, 44-автобус маршрутининг қониқарсиз хизмати ҳаммани ташвишлантирмоқда.

Текшириш натижасида 44-автобус маршрутининг қатнов жадвалига риоя қилмаслиги ва йўлга кечикиб чиқиш ҳоллари аниқланди. Бунинг учун 3-автокорхонанинг 2-автоколоннаси бошлиғи Э. Ҳолмуҳамедовга ҳайфсан берилди ва шу маршрутдаги аҳволни яхшилаш вазифаси топширилди.

Мутасаддилар билан «Оқшом» мухбирлари суҳбатлашишди.

Вазият тақозоси билан

Тошкент дорилфунунида янги кафедра ташкил этилди

⊙ Жумҳуриятимизда кейинги йилларда атроф-муҳитнинг ёмонлашаётганлиги турли муаммоларни келтириб чиқармоқда. Давр буларни илмий асосда ўрганиш ва ҳал этиш учун қатор тадбирлар белгиланиши зарурлигини тақозо этяпти. Шу мақсадда яқинда В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат дорилфунунининг жўғрофия куллиёти қошида «Умумий экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш» кафедраси ўз фаолиятини бошлади.

— Экология, табиатни муҳофаза қилиш муаммолари ҳозирги кунда энг долзарб масалага айланиб қолди, — деди кафедра мудири Собирхўжа Орипов. — Инсониятнинг келажаги экологик муаммоларнинг ҳал қилиниши билан чамбарчас боғлиқ, десак муболаға бўлмайди. Биз узоқ йиллар давомида табиатга аёвсиз тазйиқ ўтказиб, Она табиатни танг аҳволга солиб қўйдик. Пахта якка ҳокимлиги Орол фожиасига, атроф-муҳитнинг ифлосланишига олиб келди. Табиий бойликлардан хўжасизларча фойдаланиш, ўз ўрнига қурилмаган айрим корхоналар ўлкамиз табиатига милсиз зарар етказаяпти. Энг даҳшатлиси бу болалар ўлимининг кескин кўпайишига, турли касалликлар сонининг ошишига, ҳатто бизга маълум бўлмаган янги дардларнинг келиб чиқишига олиб келди. Оқибатда келажак авлодларимиз ҳаёти хавф остида қолди.

Жумҳуриятимиздаги оғир экологик вазиятни англаган ҳолда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советининг «Мамлакатда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишини қайта қуриш» ҳақидаги қарорига мувофиқ равишда бизнинг кафедра ташкил топди.

Кафедранинг асосий вазифаси дорилфунун талабаларига экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш асосларидан билим беришдир. Шуни айтиш лозимки, ҳамма куллиётларда бу фаннинг ўқитилиши мажбурий қилиб қўйилгани билан ажратилган вақт курсни ўзлаштириш учун етарли эмас. Яна шуни таъкидлаш лозимки, бу фанни фақат биринчи курс талабаларига ўқитиш мўлжалланган. Агар бу фан битирув йили арафасида ўқитилса мақсадга мувофиқ бўларди. Чунки талаба битириш арафасида бу соҳадаги билимларини чуқурлаштириб, уни ўз мутахассислигига тадбиқ этган ҳолда, амалда қўллаш учун тайёр бўлиб борар эди.

Бугунги кунда экология фанининг аҳамияти ижтимоий фанлардан кам эмас. Вақти келиб бу фан барча мутахассисликлар учун давлат имтиҳони даражасига етса ажаб эмас. Чунки у вазият ва давр талаби бўлиб қоляпти. Дорилфунунни битирувчилар, қайси касб эгаси бўлишларидан қатъий назар, экологик тушунчаларни оммага етказувчи, олган билимларини амалда қўллай олувчи бўлиб етишишлари керак.

Кафедрамиз илмий йўналиш борасида жуда кўп илмий текшириш институтлари, олийгоҳлар ва ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб боряпти. Жумладан, Табиатни муҳофаза қилиш жумҳурият Давлат комитети, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг жўғрофия бўлими, жўғрофия жамияти, Қозон Давлат дорилфунунининг экология куллиёти ва Тошкент Давлат дорилфунунида ташкил этилган «Экологик марказ» билан ҳамкорликда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича илмий-назарий ишлар олиб борилмоқда.

Обуна—91:

Нон ва сувдек азиз

Дил сўзлари

МУШТАРИЙЛАРНИНГ аксарияти кутган кун келди. Келаси йилги марказий ва маҳаллий кундалик матбуот нашрларига обуна бўлиш ишлари қизғин бошлаб юборилди. Энди кўпчилик муштарийлар ўзи дилдан кўнгил қўйган, астойдил эъзозлаган рўзномасини 1991 йилда ҳам қўлдан қўймай ўқиш тараддудида юрибди. Алоқа бўлимларида, «Союзпечать» агентликларида обуна учун ҳужжатларни расмийлаштириш ишлари қизимоқда.

— Рўзномани ҳаёт ойнаси деб бекорга айтишмайди, — дейди биз билан суҳбатда этнограф олим Билол Аминов. — У кириб бормаган хонадондан шодлик, қувонч йироқ бўлади. Ҳаёт қандайдир тўхтаб қолганга ўхшаб туюлаверади. Одамларга маънавий озуқа берувчи, уларнинг мушкулларини енгиллаштирувчи хилма-хил кундалик матбуот нашрлари бизнинг чинакам бойлигимиздир. Унинг ҳар бир сонини биз ҳар сафар орзиқиб кутамиз. Айниқса, «Тошкент оқшоми» рўзномаси биз учун нон ва сувдек азиз бўлиб қолган. Унга кўп йиллардан бери обуна бўлиб келаман. Кейинги вақтда рўзнома ҳамшаҳарларимизнинггина эмас, балки жумҳуриятимизнинг чекка қишлоқларидаги кўпгина оилаларнинг ҳам севимли кундалик нашрига айланиб қолди. «Оқшом»нинг азиз муштарийлари унда ёритилаётган қизиқарли, ранг-баранг мақолалардан чуқур қониқиш ҳосил қилмоқдалар. «Одобнома», «Шанба оқшоми» саҳифаларида ёритилаётган мақолалар, хилма-хил янгиликлар, ижтимоий-иқтисодий мавзудаги материаллар ҳеч кимнинг эътиборидан четда қолаётгани йўқ.

Рўзноманинг бундан буёнги фаолиятида ҳам изчил, ҳаётни чинакамига чуқур таҳлил этиб, кўрсатиб берадиган материалларга кўпроқ ўрин берилиши зарур...

Рўзнома шаҳар ҳаётининг кўпгина соҳаларини кенг қамраб олмоқда. Унда муштарийларни тўлқинлантирадиган муаммоларга кенгроқ ўрин берилишига астойдил ҳаракат қилинаяпти. Аммо рўзноманинг кенг муштарийлар сафидан ўзига хос ўрин топишида албатта алоқа хизмати ходимларининг ҳам алоҳида ўрни ва роли бор. Мана, келгуси йилдан обуна нархлари ўзгаради. Бундан кимнингдир кўнгли тўлмоқда, бошқа биров эса қандай йўл билан бўлса ҳам «Тошкент оқшоми» рўзномасига обуна бўлиш истагида юрибди. Шундай муштарийларнинг кўпчилиги шаҳримизнинг Октябрь районига қарашли Литвинов номли маҳаллада истиқомат қилишади. Маҳаллада кўп болали оилалар кўп. Уларнинг кўпчилиги шу даврга қадар «Оқшом»га мунтазам обуна бўлиб келишган.

— Обуна нархларининг ошишини биз тўғри қабул қилдик, — дейди маҳалладаги 4-Қўрғонча кўчасининг 36-уйида истиқомат қилувчи Ҳотамбек Мусабеков. — Аммо ҳозир белгиланган нархни шундай кескин ўзгаришлар юз бераётган вақтда ҳар кимнинг ҳам ҳамёни кўтармаслиги мумкин. Ахир ҳисоблаб кўринг: бир оилада бўлмаганда 3—5 фарзанд бор. Улар ҳам қайсидир рўзнома ва ойномаларни мунтазам ўқиб боришни исташади. Маҳалламиз аҳли кўпчилик билан кенгашиб шундай бир фикрга келди. Шу даврга қадар хонадонларда тўпланиб қолган эски кундалик матбуот нашрларини топшириш ҳисобига обуна нархини арзонлаштириш таклифи билан чиқдик. Айни қоғоз маҳсулотларини исроф қилмасликка кескин ҳаракат қилинаётган бир вақтда бу фойдали таклиф ҳеч кимни бепарво қолдирмаса керак. Ана шу йўл билан бизнинг «Оқшом» рўзномасига обуна бўлишимизда анча енгиллик яратилган бўлар эди. Рўзнома ташкил этилган дастлабки кунларданоқ марҳум отам унга мунтазам обуна бўлиб келган эдилар. У кишидан кейин бизлар ҳам «Оқшом»ни оиламизнинг чинакамига севимли рўзномасига айлантирдик. Келаси йили ҳам уни узлуксиз олиб туришимизга ҳеч нарса монелик қила олмайди. Одамзотнинг дунёда ўзи кўнгил қўйган, алоҳида меҳр бағишлаган нарсалари кўп. Оқшомхонларимиз учун эса «Тошкент оқшоми» шундай қадрли ва ардоқли рўзнома бўлиб қолган. Келаси йилдан «Оқшом»нинг бир йиллик обуна баҳоси 17 сўм 40 тийин бўлди. Алоқа хизмати соҳасини яхшилаш мақсадида қилинаётган бу ишлар қанчалик оғир бўлмасин барибир уни қўллаб-қувватлаш керак. Аммо хизмат ҳар доим беминнат бўлиши зарур. Афсуски, муштарийларимизнинг кўпчилиги ҳар йили рўзномани ўз вақтида кечикмай олишга умид қилишади. Бироқ, бунинг уддасидан барча алоқа бўлимлари ҳам чиқавермайди. Жумҳуриятимизнинг чекка бир қишлоқларини қўйинг, ҳатто азим Тошкентнинг ўзида ҳам «Оқшом»ни ўз вақтида ололмаётганидан ранжиётган айрим хонадонлар бор. Биз уларнинг ҳар бир эътирози ҳақида алоҳида тўхталиб ўтирмоқчи эмасмиз. Аммо барибир бир гапни алоҳида таъкидлаш жоиз. Фарғона вилоятининг Қўқон шаҳридаги Тошкент кўчасига қарашли 12-уйда истиқомат қилувчи Ҳ. Муҳаммаджонов кўпгина кундалик матбуот нашрлари қатори «Тошкент оқшоми»нинг кўп сонларини бу йил ололгани йўқ. Бунга қандай қараш мумкин? Инсофни алоқа хизмати ходимларига берсин. Аммо бундай воқеаларнинг ҳалигача учраб туриши одамни ташвишга солади. Бунинг боисини жумҳурият Алоқа вазирлигидаги мутасадди раҳбарларнинг ўзлари изоҳлаб беришгани маъқул. Аммо бир нарсани унутмаслик керак. Хизматнинг холис бўлишига, муштарийларнинг чинакамига қувонишига келаси йилда умид этса бўлармикан? Шарт-шароитларнинг яхшиланганлиги билан алоқа хизматидаги сусткашликлар ўшандайлигича қолмасмикан? Афсуски муштарийларимизнинг кўпчилиги рўзномамизга обуна бўлишдан аввал ана шу саволларни кўнгилларидан ўтказишмоқда. Бизнингча энди олдингидай шунчаки қўл учида ишлашга, бошқаларнинг ҳақли эътирозига сабабчи бўлишига йўл қўйилмайди. «Оқшом» ўз муштарийларининг ҳар доимгидек севимли ҳамроҳи бўлиб қолади.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

«Оқшом»га ёзилдим...

РЎЗНОМА ва ойномаларга 1991 йил учун обуна кетаётган шу кезларда шаҳримиздаги энг замонавий улкан корхоналардаи бири — «Зенит» заводи ишчи ва хизматчилари оғзидан ана шундай сўзларни тез-тез эшитиш мумкин. Ушбу корхонада ҳам Тошкентнинг «Оқшом» рўзномаларига обуна ишлари дуруст боряпти. Ишчи ва хизматчилар келгуси йил учун ўзлари севган нашрларга, биринчи галда «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномаларига фаоллик билан ёзилмоқдалар.

— Мен шаҳримиз янгиликларини «Оқшом» рўзномаларида биринчи бўлиб ўқийман, — дейди завод иқтисодчиси Мавжуда Ҳамрохўжаева. — У бизнинг оиламизнинг энг азиз ва қимматли маслаҳатчисига айланган. Шундай экан, «Оқшом»га ёзиламанда! Мен корхонамизда шу рўзномага биринчилар қаторида обуна бўлдим.

Заводда Мавжудахон сингари рўзномамизни севадиган муштарийлар кўпчиликни ташкил этади. Биз шундай фидойиларнинг садоқатига яраша ишлаб, «Оқшом» саҳифаларида бири-биридан қизиқарли мақолаларнинг янада кўпроқ бўлишига асосий эътиборни қаратамиз.

СУРАТДА: завод партия комитети котибининг ўринбосари, лаборант Фотима Умарова (ўнгда) «Оқшом» муштарийси — завод иқтисодчиси Мавжуда Ҳамрохўжаевани рўзномамизга обуна этаётир.

ТОНГГИ РЎЗНОМАЛАРДА

⊙ 9 сентябрь куни Финляндия пойтахтида СССР Президенти М. С. Горбачевнинг АҚШ Президенти Жорж Буш билан учрашуви бўлиб ўтди. Музокара чоғида Форс кўрфазидаги аҳвол ва бошқа халқаро муаммолар, икки томонлама муносабат масалалари муҳокама қилинди.

Музокара охирида қўшма баёнот қабул қилинди. Бугун тонгги рўзномаларда ана шу учрашув ҳақида ҳисобот ҳамда қўшма баёнотнинг матни эълон қилинган.

Ўрток М. С. Горбачев шу куни Хельсинкидан Москвага қайтиб келди.

⊙ 10 сентябрь куни Кремлда СССР Олий Совети тўртинчи сессияси иш бошлади. Сессияда янги Иттифоқ шартномасини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган иш катта ўрин олади, деб хабар беришади ТАСС-нинг парламентдаги мухбирлари Кремлдан.

Ўймакорлик кўргазмаси

⊙ ТАМБОВ шаҳридаги вилоят кўргазмалар галереясида ўзбекистонлик ёғоч ўймакорларининг 200 дан ортиқ ўймакорлик ишлари кўргазмага қўйилди. Тошкентлик Муҳиддин ва Акбар Раҳимов, риштонлик Шарофиддин Юсупов, Комил Иброҳимов, ғурумсаройлик Маҳсудали Туробов, самарқандлик Зариф ва Абдураҳим Мухторовларнинг ишлари тамбовликлар томонидан зўр қизиқиш билан томоша қилинмоқда.

Кўргазма бу ерда сентябрь ойининг охирларигача намойиш этилиб, сўнгра Саратов шаҳар рассомлар музейига намойишга қўйилади. Шунингдек, Шарқий Қозоғистоннинг Уст-Каменогорск шаҳрида намойиш этилаётган ўзбекистонлик ўймакорларнинг ишлари сентябрь ойининг охирларида Красногорск шаҳрига жўнатилади.

⊙ Янгиликлар билан Д. Зокирова, А. Алиев, О. Махмаюсупов ва Д. Облаевлар таништиришди.

Ўзбекистон ва жаҳон

Дўстлик ришталари боғланаверсин

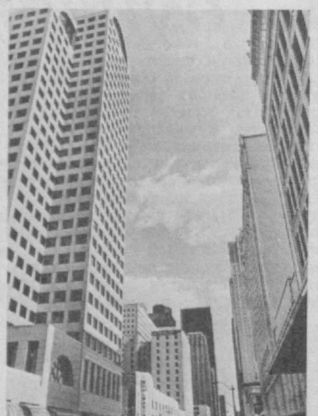

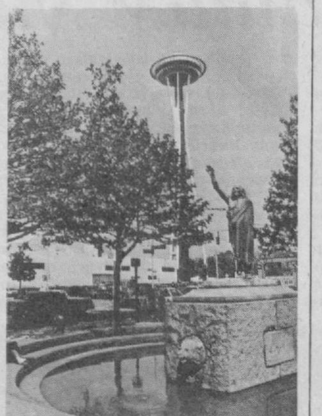

Ўлкамизда фаслларнинг энг серфайз — меваю сабзавотларга тўла, ширин-шакар қовун-тарвузга бой куз фасли ҳукм сурмоқда. Олтин фасл тароватини кўриш учун диёримизга кўплаб чет эллик делегациялар ташриф буюрмоқда. Бу делегацияларни кутиб олишда, улар билан ҳар хил учрашувлар ўтказишда чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти ўзига хос роль ўйнамоқда.

Жамиятнинг олдига қўйган вазифалари, ҳозирги кундаги ишлари билан танишиш мақсадида жамият раисининг муовини Суръат Мирқосимов билан суҳбатда бўлдик.

— Дўстлик жамиятимиз ҳақида гапиришдан аввал мен чет эллардаги Совет Иттифоқи билан дўстлик жамиятлари ишлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Бу жамоат ташкилотлари узоқ ва мураккаб тарихга эга. Уларнинг айримлари 20-йилларда ташкил топган бўлса, бошқалари 40-йиллар бошида ташкил топди. Кўпгина мамлакатларда, айниқса, Осиё, Африка, Лотин Америкаси мамлакатларида Совет Иттифоқи билан дўстлик жамиятлари бутун жаҳон урушидан сўнг тузилди. Кекса жамиятлар «Совет давлатидан қўлингни торт!» шиори билан чиқиб ахлоқий, сиёсий ва иқтисодий томондан қўллаб-қувватлаган бўлса, ёш мамлакатларда эса уларнинг озодлик ва иқтисодий эркинлик ҳаракатларига ёрдам қўлини чўзган Советлар мамлакатига нисбатан ҳурмат ва ишчи-деҳқон давлатига бўлган катта қизиқиш сабабли ташкил этилган. Иттифоқ дўстлик жамиятлари уюшмаси ва Ўзбекистон дўстлик жамияти ташкил топган кундан бошлаб чет эллардаги дўстлик жамиятлари билан яқиндан алоқа ўрнатганлар ва улар билан биргаликда турли-туман тадбирлар ўтказиб чет эл ва Совет жамоатчилиги ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва бир-бирларига ишонч туйғулари асосида яқинлашишларига ўз ҳиссаларини қўшиб келганлар.

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Бутуниттифоқ ташкилоти бўлими Ўзбекистонда 1947 йилда барпо этилди. 1958 йилда эса унга жумҳурият миқёсида мустақил ташкилот даражасини бериш мақсадида чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа жамиятига айлантирилди.

Эътиборингизни шу нарсага тортмоқчи эдим. Жамият уставига мустақил иш олиб бориш, мустақил равишда чет эллардаги жамоат ташкилотлари билан алоқа ўрнатиш мумкинлиги ёзилган. Амалда эса бу алоқа фақат Москва орқали, Бутуниттифоқ дўстлик жамияти уюшмаси орқали иш юритган, ҳар бир қадам пойтахт билан келишиб сўнг қўйилган.

Мамлакатимизда рўй бераётган катта ўзгаришлар, қайта қуриш ва ошкоралик ҳаракатлари, айниқса жумҳуриятимизнинг мустақиллик декларациясининг эълон қилиниши, чет эллар билан иқтисодий, илмий, сиёсий ва бошқа соҳаларда алоқа ўрнатишга кенг йўл очди.

Ҳозирги пайтда иттифоқ дўстлик жамиятларининг Ўзбекистон бўлимлари, зудлик билан мустақил жумҳурият жамиятларига айлантирилиб юридик ҳуқуқ берилмоқда. Масалан, араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятининг Ўзбекистон бўлими эндиликда «Араб мамлакатлари билан дўстлик ва ҳамкорлик Ўзбекистон жамияти» деб аталади. Шунингдек, Ҳиндистон, Покистон, Индонезия ва бошқа мамлакатлар билан дўстлик жамиятлари ҳам жумҳурият жамиятларига айлантирилди. Шу йилнинг сентябрь ойида бўладиган «Малайзия ҳафталиги» кунлари жумҳуриятимизда «Ўзбекистон—Малайзия» жамияти ташкил топади.

Ҳа, албатта жумҳуриятимиз иқтисодиётини ривожлантириш бугунги кунда долзарб масалага айланган. Дўстлик жамияти ҳам бу масалани ечишда, ўзини четга олмай ишга киришди. Шуни айтиш керакки, Совет Иттифоқи билан чет эллардаги дўстлик жамиятлари раҳбарлари ва аъзолари орасида турли фирмалар, заводлар, компанияларнинг эгалари бор. Айрим жамиятлар эса, совет маҳсулотларини мамлакат ичида сотиш ҳуқуқига эга. Улар жумҳуриятимиз идоралари, ташкилотлари завод-фабрикалари, жамоа ва шўро хўжаликлари, ишлаб чиқариш уюшмалари билан иқтисодий алоқа қилиш истагини билдирмоқдалар ва бу ниятларини амалга оширишга ҳаракат қилмоқдалар. Лекин минг афсуски, фақат бизнинг йўл билан жумҳуриятимизга келган бир қатор делегациялар 1987—1989 йилларда айтиб ўтилган ташкилотлар билан биронта шартнома туза олмай қайтиб кетишди.

— Сабаби нимада?

— Сабаби савдо-сотиқ ишларига жавобгар кишиларнинг халқаро иқтисодий алоқалар бўйича тажрибаси йўқлигида. Бу соҳада ҳеч қандай иш олиб борилмаганлиги учун етарли илм ва билим ҳам йўқ. Умид қиламизки, яқинда жумҳуриятимизда ташкил топган «Ташқи савдо ва иқтисодий алоқа» бўйича ташкилотлар бу камчиликларга чек қўяди.

Яна шуни алоҳида таъкидлаб айтмоқчиманки, Ўзбекистон дўстлик жамияти чет элларда ўтказилаётган ҳар бир тадбирни жумҳуриятимиз учун иқтисодий фойда келтириш нуқтаи назаридан тайёрламоқда. Бунга кўплаб мисоллар келтиришимиз мумкин.

Шу йилнинг май ойида Тошкентда «Урушмасликка қасамёд қиламиз» шиори остида 9-Совет—Япон учрашуви бўлиб ўтди. 150 нафар японлик жамоатчилик намояндалари қатнашди. Улардан икки киши, яъни «Жапан» акционер уюшмаси ва «Кева Буссан Кабусики кайся» фирмаларининг раҳбарлари Ўзбекистон билан савдо-сотиқ қилиш, биргаликда саноат корхоналари қуриш каби таклиф билан чиқдилар. Бу таклифлар тегишли идораларга топширилган, ҳозирги кунда улар ўрганилмоқда.

Германия Демократик Жумҳуриятининг Лейпциг ва Зуль шаҳарларида Ўзбекистон дўстлик жамияти ва Германия дўстлик жамиятининг ташаббуси билан икки чойхона қурилган ва фаол ишлаб турибди. Бу чойхоналар албатта шарқ услубида, ўзбекона миллий руҳда қурилган.

Умуман жамиятимиз енгил саноат ва маҳаллий саноат вазирликлари, маданият вазирлиги, мусаввирлар уюшмаси, сайёҳинтур бирлашмаси, Ўзбекистон фуқаро авиацияси ва бошқа бир қатор идоралар билан иқтисодий алоқаларни кенгайтириш бўйича яқиндан иш олиб бормоқда, ҳамкорлик қилмоқда.

— Ҳаммамизга маълумки, жумҳуриятимиздаги бир қанча шаҳарлар, жумладан Тошкент ҳам чет эл шаҳарлари билан биродарлашган. Мана шу шаҳарлар ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришда, ўртада дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамланишида жамиятнинг роли қандай?

— Биродарлашган шаҳарлар ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашда, улар ўртасида тез-тез сафарлар уюштиришда, шаҳарлар кунини ўтказишда ва бошқа тадбирларни ўтказишда Ўзбекистон дўстлик жамияти муҳим роль ўйнайди. Бугунги кунда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива, Чирчиқ, Олмалиқ, Урганч шаҳарлари 18 та чет эл шаҳарлари билан узвий алоқа ўрнатганлар. Буларнинг ичида Америка Қўшма Штатлари шаҳарлари бўлган Сиэтл, Олимпия ва Гринзборо кабилар бор. Бу шаҳарлар билан алоқаларимиз мустаҳкам. Шаҳар хўжалигини бошқариш бўйича тажриба алмашувлар, турли касб намоёндалари билан талабалар ва мактаб ўқувчилари билан учрашувлар ўтказиш, ҳар хил кўргазмалар ташкил этиш, иқтисодий алоқаларни кенгайтириш биродарлашган шаҳарлар фаолиятида муҳим роль ўйнайди. Шу йилнинг ўзидаёқ Тошкентдаги 9-мактаб ўқувчилари Финляндияда бўлиб қайтдилар. Яна Тошкентдаги 102-мактаб ўқувчиларидан бир гуруҳи Япониянинг биродарлашган Фукусима вилоятида дам олгани бордилар. Ўз-ўзидан маълумки, ўқувчиларнинг бундай сафарлари уларнинг дунё қарашини кенгайтиришга, дунёни билишга, билимларни чуқур эгаллашларига, энг муҳими уларни умуминсон қадриятларини қадрлаш руҳида тарбиялашда катта хизмат қилади.

— Дўстлик жамиятининг иши — кўп қиррали, турли соҳаларни ўз ичига қамраб олган. Жамият зиммасига яна қандай вазифалар юклатилган?

— Ҳақиқатан ҳам дўстлик жамиятининг иши кўп қиррали. Биринчидан, Ўзбекистон олий ўқув юртларида Бутуниттифоқ дўстлик жамияти стипендиясини олиб ўқиётган хорижий талабалар билан иш олиб бориш, иккинчидан Ўзбекистон билан боғлиқ чет элларда сузиб юрган савдо кемалари билан яқиндан алоқа ўрнатиш, учинчидан чет элларда 60 га яқин Совет маданият уйлари бор. Уларни китоб, ойнома, альбомлар, турли намойишлар, кинолавҳалар, видеокассеталар ва пластинкалар билан таъминлаш жамият зиммасига юклатилган. Ўзбекистон ҳаётини чет эл жамоатчилигида таништиришда шу маданият уйларининг роли катта. Бизлар биргаликда шу уйлардан иқтисодий фойда олиш йўлини қидирамиз. Асосий тўсиқ ҳозир мана шу маданият уйлари жойлашган мамлакатнинг ички қонун-қоидалари бўлиб турибди. Ўйлаймизки, бу соҳада ҳам бир ечимга келамиз! Тўртинчидан, жамият қошида ташкил этилган меъморлар ва санъатшунослар комиссияси, ёшлар ва мактаб ўқувчилари комиссиялари, тиббиёт ва адлия ходимлари секциялари ишларини чет эллик ҳамкасблар билан боғлаш ҳамда биргаликда иш олиб бориш. Бу соҳада ҳам кўзга кўринарли ишлар қилинди. Бешинчидан, жамият 12 тилда ўз ойномаси — «Совет Ўзбекистони»ни ҳар ойда чиқариб туради. Унинг шу кунда 115 мамлакатда ўқувчилари бор. Биз ойнома ўқувчиларидан тез-тез мактублар олиб турамиз. Уларда муаллифлар турли масалалар бўйича фикр юритадилар, саволлар қўядилар. Мисол учун Хайде Кур Германия Федератив Жумҳуриятидан шундай ёзади: «Германия Демократик Жумҳуриятида бўлаётган воқеалар тўғрисида қандай фикрдасиз? Менимча бу давлат халқи турғунлик ҳолатдан чиқди. Сиёсий ҳаётини янгилаш жараёнига қўшди. Ер куррамизга душманлик, ишонмаслик ва бир-бирига қарши курашиш керак эмас. Биз бир-бирига нисбатан меҳр-оқибатли бўлишимиз, тинч-тотув яшашимиз керак. Менинг фикрим шундай».

Ҳиндистонлик ўқувчимиз Кастури Прабхайр жумҳуриятимизда бўлаётган ўзгаришлар ҳақида шундай ёзади: «Мен 30 ёшдаман, коллежда инглиз тилидан сабоқ бераман. Совет Иттифоқида бўлаётган барча воқеалар мени жуда қизиқтиради. Мамлакатингизда бўлаётган ўзгаришларни, жумҳуриятингизда яшовчи турли миллатлар ўртасидаги муносабатларни, иқтисоддаги ўзгаришларни, умуман сиз ҳал қилаётган муаммоларни диққат билан кузатиб бораяпман. Шу нарсани хурсандчилик билан хабар қилмоқчиманки, мен муттасил равишда «Совет Ўзбекистони» ойномасини инглиз тилида ўқиб тураман. Босилаётган мақолалар ва суратлар жуда фойдали».

Бундай дил сўзлар битилган мактублар жамиятимизга ҳар куни келади. Куни-кеча Мали давлатидан ҳам хат олдик. Уни Мали жумҳуриятининг Совет Иттифоқи билан дўстлик жамиятининг бош котиби Тункара ёзган. У киши Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг юбилейига бағишлаб юборилган фотокўргазма учун катта миннатдорчилик билдирган. Бу кўргазмани намойиш этилиши жамоатчилик ўртасида Ҳамза ижодига, умуман Ўзбекистонга қизиқиш ортганини хабар қилади.

Ҳозирги кунда жамиятимизга кўплаб чет эллик меҳмонлар ташриф буюришмоқда. Уларни кутиб олиш, касбларини, қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда суҳбатлар уюштириш, фикр алмашувлар, конференциялар, турли идоралар ва корхоналарга боришни ташкил қилиш жуда муҳим иш. Шунинг учун биз иложи борича уларни яхши кутиб олишга ҳаракат қиляпмиз. Афсуски, чет элликларни жумҳуриятимизда қабул қилишни жаҳон меъёрига етказа олганимиз йўқ. Лекин биз олдимиздаги вазифаларни ўз вақтида бажарамиз, халқимизнинг чет эл халқлари билан алоқаларини ривожлантириш ишига ўз ҳиссамизни қўшиш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланамиз.

Суҳбатни Ғ. ЖАМОЛОВ олиб борди.

⊙ СУРАТЛАРДА: Тошкент билан биродарлашган Сиэтл шаҳри манзаралари.

С. Маҳкамов суратлари.

⊙ ДЎППИДЎЗЛАР. «Шарқ гули» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор дўппи тикувчилари (чапдан) Хуршида Комилова ва 16 йилдан бери шу корхонада меҳнат қилаётган Ёқутхон Комилова.

Т. Каримов сурати.

Хориждан хабарлар

М. С. Горбачевга мукофот

ГАМБУРГ. Совет Президенти Михаил Горбачев инсоният олдида турган иккита жаҳоншумул вазифани — ҳарбий соҳадаги қуролсизланиш билан экология соҳасидаги «қуролсизланиш»ни, одамларнинг табиатга қарши беҳуда уринишини тўхтатишни мантиқан ўзаро боғлади. Шу сабабли инсон яшайдиган муҳитни сақлашга қўшилган ҳисса учун «Виталь» журналининг мукофоти ҳақли равишда Михаил Горбачевга бериладиган бўлди, деди атроф муҳит, табиатни муҳофаза қилиш ва ядро реакторлари хавфсизлиги ишлари федерал вазири Клаус Тепфер. У журналнинг мукофотларини топширишга бағишланган маросимда қўҳна Гамбург шаҳрида сўзлаган нутқида шу гапни айтди. Экология таҳликасининг рамзи бўлган ёғоч эҳромча, лауреат ёрлиғи ва 10 минг маркалик чекни СССР Президенти номидан СССРнинг ГФРдаги элчиси В. П. Терехов қабул қилиб олди.

Яшил сайёрамизнинг хом ашё ва бошқа бойликлари тугаб бораяпти, деб уқтирди К. Тепфер. Бутун дунёдаги иқлим ўзгармоқда, денгизлар булғанмоқда. Биз яшаб турган жамиятга экология фалокати таҳлика солмоқда, бу эса маслагидан ва қайси партияга мансублигидан қатъи назар барча кишиларнинг биргаликда ҳаракат қилишларини талаб этади. Президент Горбачев табиатни қутқариб қолиш соҳасидаги жуда катта вазифаларни ҳал қилиш учун мафкуравий, сиёсий ва бошқа тўсиқларни олиб ташлашни биринчилар қаторида таклиф қилди. Унинг инсоният олдидаги шак-шубҳасиз хизмати мана шундан иборат.

СССР билан ГФР ўртасида экология соҳасидаги ҳамкорлик муваффақиятли ривожланмоқда, деди вазир. Бу соҳада ўзаро ҳамкорлик қилиш ҳақида шартнома имзоланди. Байкални қутқариб қолиш, Ленинграддаги экология фалокатининг олдини олиш, Атом Электр Станцияларининг хавфсизлигини оширишга оид қўшма лойиҳалар мавжуд. Бу лойиҳалар М. С. Горбачевнинг Умумевропа хонадони тўғрисидаги ғояларини амалга оширишга ҳисса бўлиб қўшилади, ҳар бир халқ шу хонадондан экологик жиҳатдан мусаффо квартира олиши керак.

Совет Президенти ўтказаётган ошкоралик ва демократиялаш сиёсати туфайли, деди «Виталь» журналининг бош муҳаррири Петер Плоог ТАСС мухбири билан суҳбатда, Совет Иттифоқида ва Шарқий Европанинг бошқа мамлакатларида экология муаммолари биринчи марта ошкора муҳокама қилина бошлади, бу масала ҳукуматлар дастурларининг таркибий қисми бўлиб қолмоқда. Шу йилнинг бошларида «Атроф муҳит ва омон қолиш мақсадида ривожланиш муаммоларига бағишланган жаҳоншумул анжуман» деган мавзуда Москвада бўлиб ўтган халқаро конгресс қатнашчиларига М. С. Горбачевнинг қизғин мурожаатномаси жаҳон жамоатчилигида чуқур таассурот қолдирди. Унинг мана шу мурожаатномаси мукофот берилиши учун аниқ омил бўлди. Инсониятга таҳлика солаётган хавфни англаб турган ва шу хавфнинг олдини олиш учун аниқ ташаббус билан чиқаётган инсон ва давлат арбобининг гаплари эшитилганди ўшанда. Бу гаплар, жумладан, Президентнинг табиатга озор етказмайдиган технологияларни айрибошлаш ҳақидаги атроф муҳит билан шуғулланувчи Европа агентлигини ҳамда экология фалокати содир бўлган тақдирда ёрдам берадиган халқаро «Кўк Крест»ни барпо этиш тўғрисидаги таклифларига тааллуқлидир. Совет Иттифоқида экология муаммолари ҳали тўла-тўкис ҳал этилмаганини биламиз. Бироқ шу муаммолар тушуниб олинганлиги ва ҳаракат қилишга камарбаста бўлиб турилганлиги энг муҳимидир. 2000 йилга қадар СССРдаги қўриқхоналар ва миллий боғлар майдонини уч баравар кўпайтириш нияти шундан дарак беради, деб таъкидлади П. Плоог.

Янги илмий фараз

ЖЕНЕВА. Инсон умрини 200 ва ундан ҳам кўпроқ йилга узайтириш тўғрисида қадимий қўлёзмаларда учраб турадиган ривоятлар, эҳтимол, тез орада хомхаёл бўлмай қолар. Бу ерда маълум бўлишича, Базель дорилфунунининг Вальтер Геринг раҳбарлигидаги бир гуруҳ олимлари тирик организмнинг умрни узайтириш имконини берувчи одатдан ташқари катта имкониятларини аниқлашга муваффақ бўлишган. Тажрибада иштирок этган доктор Уве Вальдорф ТАСС мухбирига тажрибалар чоғида бир ген ажратиб олинганини, бу ген олимларнинг фикрича, организмдаги ҳаётий кучларни сақлаб қолишини айтган. Чунончи, организмига мазкур ген киритилган ҳашаротларнинг умри ҳар гал 50 фоиз узаяверган.

Ҳали кенг жамоатчилик эътиборига ҳавола этилмаган бу янгилик ўсиб келаётган ёш организм ҳужайралари химиявий таркибининг хусусиятларини ўрганиш чоғида кутилмаганда кашф қилинди. Тирик мавжудот ривожланиб борган сари муайян турдаги ҳужайраларнинг тобора камаявериши В. Герингнинг эътиборини ўзига жалб этди. Чуқуррок таҳлил қилиб кўрилганида, бу жараёнга алоҳида бир турдаги оқсилнинг тез камайиб бориши сабаб бўлганлиги аниқланди. Шу оқсилларнинг вужудга келиши учун хизмат қиладиган генни топиш ва унга таъсир ўтказиш йўли билан умрни узайтириш сирини очишга жуда яқинлашиш мумкин, деган тахмин юзага келди.

Бу ғоя менда тасодифан пайдо бўлди, деди В. Геринг. Шундан кейин воқеалар жуда тез ривожланди. Тирик организмдан керакли ген ажратиб олинди. Бироқ дарҳол фаразнинг тўғрилигини қандай текшириб кўриш муаммоси пайдо бўлди. Олим муаммони ҳал этишнинг ажойиб йўлини топди. Генга муайян таъсир ўтказилиши натижасида унинг «ўзини тутиши» ҳароратнинг ошишига қараб ўзгарди: ҳарорат 25 даража бўлганида ген оқсил моддасини ишлаб чиқарди, ҳарорат 29 даражага етганида эса «ишни тўхтатди». Биз 8 марта шундай тажриба ўтказдик, деб таъкидлади У. Вальдорф, ҳар гал ҳарорат 25 даража бўлган жойда сақланган ҳашаротлар 29 даража ҳароратда сақланганларига нисбатан анча кўпроқ яшади.

Инсон умри асосларини тадқиқ этаётган олимлар гуруҳи Швейцариядаги етакчи илмий биология маркази бўлган Биоцентрумда ишламоқда. Бу марказ 1972 йилда Базель дорилфунуни ҳузурида ташкил этилган. Сўнгги ўн йилликларда биология ва табобат фанлари айни Базелда кенг ривожланиб, шаҳар илғор халқаро илмий марказга айланди. Кейинги тўрт йил ичида базеллик олимларга икки марта табобат соҳасида Нобель мукофотлари берилди.

Муайян генлар фаолиятини кучайтирувчи махсус дорилар яратиладиган вазиятни тасаввур қилиш мумкин, деб ҳисоблайди доктор В. Геринг. Олимлар бу йўналишдаги чуқур илмий изланишларни давом эттирмоқдалар.

(ТАСС).

⊙ ПОЛЬША. Краковда нисбатан яқинда пайдо бўлган мана бу электромобиллардан асосан саёҳатчилар қўҳна шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечириш учун фойдаланадилар. Транспортнинг ушбу тури кўпчиликка маъқул ва қулай бўлиш билан бир қаторда атроф-муҳитга ҳеч бир зарар келтирмайди.

ЦАФ — ТАСС сурати.

Куюнчаклик билан ёзилган

Инсон меҳрига муҳтож неъмат

ОТА-боболаримиз нонни жуда эъзозлашган, агар нон ушоғи ерга тушса, ердан олиб кўзга суртиб тавоб қилишган. Нонни бундай эъзозлаш хусусияти ўзбек халқига қадим-қадимдан одат бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам оилада фарзанд туғилса, нонни эъзозлашга ўргатилган ва шунга мос тарзда тарбияланган.

Илгарилари отахонлар чойхоналарда, маҳаллаларда нон азизлиги ҳақида ривоятлар, насиҳатлар қилишарди. Лекин кейинги пайтларда қарияларимизнинг, мўйсафид кишиларнинг бу борадаги куюнчаклиги жойларда сусайди. Улар турмуш ишларига берилиб ноннинг қадрига етишнинг ташвишини қилмай қўйишди. Ҳозирги кунда муқаддас ва энг азиз бўлган бу неъмат жуда кўп жойларда поймол қилинмоқда.

Биз яшаб турган жамиятда кўп нарсаларга чидаш, кўникиб кетиш мумкин. Лекин ҳар куни ўзимиз истеъмол қилиб турган нон ва нон маҳсулотларининг топталишига йўл қўйиб бўлмайди. У бизга она сутидай азиз ва мўътабар.

Улуғ Ватан уруши йилларида нон тақчиллигидан совет халқлари қандай азият чекканликларини киноларда кўрганмиз, қарияларимиздан кўп эшитганмиз. Ленинградликлар Ленинград қамалида нонга қандай зор бўлишганини рус ёзувчиси А. Чаковский ўзининг «Қамал» номли машҳур асарида батафсил ҳикоя қилган.

Лекин биз — ҳозирги авлод фарзандлари ота-боболаримиз бошидан ўтказган оғир кунларни унутиб қўйяпмиз. Ерда тушиб ётган нонни кўрсак бефарқ ўтиб кетадиган бўлдик. Бу шундан далолат бердики, турғунлик йилларида биз ёшлар ота-боболаримиз ўгитларидан чекиниб яшадик. Натижада ўтмишдан узиб қолинган ўзга бир руҳда тарбияландик.

Тошкентдек шаҳри азимни олинг. Бу ерга бир кунда қанчадан-қанча одамлар келиб кетмайди дейсиз. Лекин ана шу келиб-кетувчиларнинг ҳаммаси ҳам бизнинг шарқона урф-одатларимизга риоя қилади деб бўлмайди. Айниқса, 30—40-йилларда ва ундан кейин Тошкент шаҳри бутун дунёга нон шаҳри сифатида танилган эди. Бунинг оқибатида нон шаҳрида яшаш истагида бу ерга келувчилар кўпайди. Оқибатда асрлар бўйи эъзозлаб келинган урф-одатларимизга ҳам путур етказилди. Ёшлар тарбияси издан чиқди, бузилиб кетди. Нонни эъзозлашга ҳам муносабат ўзгарди. Ҳозир шаҳримизнинг қайси бир жойига қараманг: автобус бекатларидами, вокзаллардами, ётоқхоналардами, ахлатхоналардами қотган нонлар ташланганини кўрасиз.

Илгарилари нонни бундай поймол қилишларга йўл қўйилмаган. Айниқса, бу соҳада маҳалланинг роли жуда катта эди. Ўз вақтида маҳалла таълим-тарбия ролини ҳам бажарган. Мен ана шу ахлат ичида ётган ёки кўчаларда қотиб ётган нонларни кўрсам бир сесканиб кетаман.

Қайсики, халқ нонни эъзозласа, улуғ халқ дейишади. Биз ана шу ўгитларни ёддан чиқармаслигимиз керакка ўхшайди.

1986 йили шаҳримизда ажойиб бир ташаббус кўтарилди. Кўпгина нон дўконларида қотган нонларни қабул қилиш йўлга қўйилди. Кейинги пайтда бу хайрли иш негадир унутилиб кетди. Шу хайрли иш қайта йўлга қўйилса, менимча яхши бўларди. Шаҳримизнинг ахлат ташлайдиган жойларида темир қутилар қўйилгану уларнинг ёнида қотган нонларни қўйиш учун махсус қутичалар йўқ. Бу усулни қўллаш мақсадга мувофиқлигини наҳотки ҳеч ким ўйлаб кўрмаса. Нонни эъзозлашга, қадрига етишга эътибор анча сусайиб кетди. Оқибатда барака — тежамда деган нақл унутиб қўйилди. Ахир нон исроф этилмай, тўғри истеъмол қилинса оила бюджетига ҳам фойда-ку. Мен яқинда «Мовий гумбаз» қаҳвахонаси қутисининг ичида ва ўзим яшайдиган Беруний кўчасидаги ахлат қутисининг олдида, кўчанинг юзида қотган нонлар ташланганини кўрдим. Бошқа жойларда ҳам шундай нохуш аҳволнинг гувоҳи бўлиб тураман. Ана шундай воқеаларни кўриб, эшитиб юрасанда, қалбинг туб-тубидан шунақа бир садо келади: «Ҳой одамлар, кўзингизни каттароқ очинг, азиз неъматнинг қадрига етинг», дегинг келади.

И. АҲМЕДОВ.

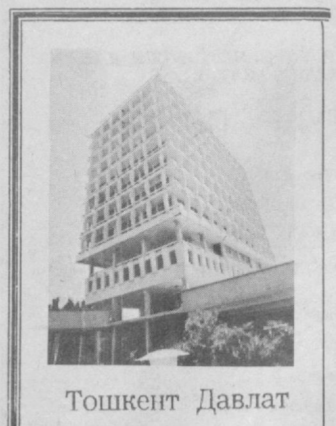

Тошкент Давлат дорилфунунининг 70 йиллиги олдидан

Ўзбеклар орасидан биринчи...

(Очерк)

КЎЧА бурилишидан малла саллали, кўк мовут камзулининг кўкрак чўнтагидан соат занжири осилиб турган, оқ юзли, қирра бурун, баланд бўйли бир йигит чиқди-да, кунботарга қараган қўш табақа қизил дарвозага кириб кетди.

Йигитчани ичкаридаги ҳашаматли меҳмонхона пешайвонида тўрт-беш бола кутиб турар, синфда ҳам болалар бор эди.

Уларни кўриб ёш муаллимнинг баҳри-дили очилиб кетди. Болалар бирдан:

— Ассалому алайкум, муаллим ака! — дедилар.

— Ваалайкум ассалом! Балли, болалар... Ҳа, дуруст, мулла Насриддин, шогирдларимиз анчага етибди-ку! Ғайрат қилибсиз, яшанг!

— Ҳа, ён қўшнимиз Кароматулла, дўстларим Рауфжон, Баҳриддин, Мажид ва Ғуломжонларни ҳам бошлаб келдим. Бизлар ҳам сиздек муаллим бўлмоқчимиз.

Ёш муаллим шогирдининг сўзларидан завқланиб кулди.

— Азизларим, — деди ўқитувчи, — доҳиймиз Ленин башорати билан очилган бу илм даргоҳи сиз — камбағал фуқаро фарзандларига барча касблар учун кенг йўл очиб беради. Фақат сизлар ихлос билан ўқиб-ўрганиб, ёш Совет жумҳурияти учун содиқ кишилар бўлиб етишсаларингиз бас. Сиз келгусининг яхши табиблари, меъморлари, олимлари, муаллимларидирсиз.

Болаларнинг чеҳралари шафақ нурларидек қизиллик касб этди. Шу дам ҳар бир бола ўз келажагини кўз ўнгига келтиргандек бўлди. Муаллим чўнтак соатига қаради. Дарсни бошласа бўлади. Биринчи қўнғироқ товушини эшитишга ҳамма муштоқ.

— Қани, мулла Насриддин, қўнғироқни чалиб юборинг!

Насриддинга бу ишонч катта шон-шарафдек туюлди. У виқор билан болалар ёнидан ўтди-да, идорадан қўнғироқни олиб чиқди. Унинг жажжи қўлларида мисдан ясалган, қуббалари устига феруза тошлар қадалган, шаҳарда иккита пахта тозалаш заводи, бир нечта дўкони, юзлаб таноб ери, сурувда минг-минг бош қўйи, икки қўштош тегирмони бўлган Шукурулло бойдан қолган қўнғироқ базўр жаранглади.

Бу хонадонда авваллари ҳам қўнғироқ жаранглаб турарди. Лекин у қўнғироқлар савдо карвонларидаги туялар бўйнига тақилган буларди.

...Кўркам хона. Кечагина халқ маорифи идораси берган, янги бўёқ ҳиди анқиб турган парталарда қуёш жилоланади. Ўтирган жажжи ўзбек болаларини кўриб муаллим қалби ифтихорга лим-лим тўлди. Нурилла Муродов биринчи дарсни кўтаринки руҳда ўта бошлади. Ҳа, у ўз орзусига етди. Энди у халқ фарзандларига янгича билимларни ўргата бошлайди. Уларни янги замон руҳида тарбиялай бошлайди. Энди уни навқирон авлод муаллим, устоз деб чақиради.

Муаллим дарс берар экан, ширин хаёлларга берилиб, ўз касбига муҳаббати, завқ-шавқи янада ошарди.

Биринчи дарс жуда жонли ва ҳаяжонли ўтди. Дарсдан сўнг муаллим жияни ва шогирди Носир Турсунов билан маҳаллама-маҳалла, уйма-уй юриб, талабаларни ўз ота-оналарига топширди.

* * *

1918 йилнинг ёзида Каттақўрғон шаҳридаги большевиклар ташкилоти раҳбарлари шаҳар аҳолисини саводли қилиш учун янги мактаб очиш масаласини ўртага қўйдилар. Аввало биринчи совет мактаби мудирлигига муносиб номзод топиш керак эди. Ўша пайтда Каттақўрғонда бундай кишини топиш осон эмасди.

— Хўш, — деди шаҳар фирқа қўмитасининг котиби Л. В. Голобородко шу масала муҳокама қилинган йиғилишда, — шаҳардан янги мактабни бошқара оладиган, янги давр талабига жавоб берадиган одамни топиш мумкинми?

— Топилади, — деди инқилобчи Абдулла Ёрмуҳамедов.

— Ким экан у?

— Каттақўрғондаги Нақибхўжа мадрасасини, сўнг рус-тузем мактабини битирган бир йигит бор, исми Нурилла. Камбағал атторнинг ўғли. Биз шу баҳор уни Самарқандда очилган муаллимлар тайёрлаш олти ойлик курсига юборганмиз, яқинда битириб келади. У сиз қўяётган талабларга жавоб берадиган серғайрат йигит. Рус, ўзбек, тожик тилларини яхши билади, араб тилида ҳам анча дуруст сўзлашади. Ўшанга мудирликни топширсак эплаб кетади.

— Жуда соз, айни биз излаган одам экан у.

Шундай қилиб, 1918 йил 1 сентябрда Каттақўрғонда биринчи совет мактаби очилди. Унга шаҳар партия ташкилотининг тавсияси билан Нурилла Муродов ўқитувчи ва мудир қилиб тайинланди. Янги совет мактабида таълим-тарбия ишларини йўлга қўйишда педагоглар Ҳ. Мирзақулов, Абдулҳамид Мажидий, Т. И. Седова, М. Даминов, А. Муродов, С. Рустамов, М. Исмоилов, шунингдек социал-демократлар яширин ташкилотининг собиқ иштирокчилари бўлган рус педагогларидан ака-ука Петр ва Аркадий Алексеевскийларнинг хизматлари катта бўлди.

Бу пайтда ҳали мамлакатда гражданлар уруши тўхтамаган, Ўзбекистонда эса босмачилар хуружи авж олмоқда эди. Бундан фойдаланган шаҳардаги дин пешволари янги мактабнинг ишига қаттиқ қаршилик кўрсата бошладилар. Улар: «Фарзандларингизни Нурилла афандининг мактабига берманглар. Мусулмон фарзандларининг кофир тузуми асосида очилган мактабда ўқиши шариатга шак келтиришдир», деб иғво тарқатдилар. Айни пайтда совет зиёлиларини, инқилобий кайфиятдаги барча кишиларни йўқ қилиш пайига ҳам тушдилар. Жумладан, душманлар Нурулла Муродовнинг яқин сафдоши, комсомол аъзоси Абдулла Мўминовни комсомол қўмитаси йўлланмаси билан Каттақўрғоннинг дашт қисмидаги Шўрчи қишлоғига ғалла ўримига борганида ўлдириб, жасадини от думига боғлаб улоқ-улоқ қилдилар. Шаҳар партия қўмитасининг саноат бўйича ячейкаси котиби Саъдулла Муродовни, фаол инқилобчи Холбой Қобуловни ҳам чавақлаб ўлдиришди.

Шундан кейин шаҳар маъмурлари Нурилла Муродовга тўппонча беришди. Уни дўқ-пўписа, хавф-хатар танлаган йўлидан қайтара олмади. Ёш педагогик коллективни атрофига жипслаштириб, янги совет мактабининг нуфузини ошириш учун интилаверди. Шаҳардаги партия фаоллари Л. В. Голобородко, А. Ёрмуҳамедов, М. Исмоилов, Д. Устабоев, А. Салимзодалар унга яқиндан ёрдам беришди.

Ўша пайтларда болаларни янги мактабга жалб этиш осон бўлмаганди. Муаллимлар уйма-уй юриб ота-оналар ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришганди. Баъзи ота-оналар бу ишнинг аҳамиятини тушунсалар ҳам диндорлардан қўрқишарди. Диндорлар фақат катталарнигина эмас, «ўрус» мактабига борган болаларни ҳам таъқиб қилишарди. Шунинг учун мактаб педагогика коллективи болаларни мактабга олиб келиб, дарсдан сўнг уйларига олиб бориб қўйишни ҳам зиммасига олганди.

* * *

Каттақўрғондаги биринчи совет мактабини дастлабки битирувчиларига 1923 йилнинг ёзида шаҳодатнома берилишидан аввал давлат имтиҳони топширадиган бўлишди. Мактаб педагогика жамоаси ўқувчилар билими кўриги бўладиган бу воқеага ўзига хос тантанали тус беришга қарор қилди. Нурилла Муродов шу воқеа арафасида мактабга Алишер Навоий номини бериш ҳақида шаҳар ижроия қўмитасига таклиф киритди. Бу таклиф ижроқўмдагиларга маъқул бўлди. Шундай қилиб мактаб улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий номи билан атала бошлади.

Имтиҳон куни мактабга ота-оналар, шаҳар партия ва совет ташкилотлари раҳбарларидан ташқари, атайлаб маҳаллий эшонлар, муллалар ҳам таклиф этилганди. Уларнинг бир қисми бу маросимга келишди. Имтиҳон столи ортидаги деворга: «Йўл беринг ишчи-деҳқон ёшларига, булар келажакда юртимизга ойдинлик келтирувчилардир!» деган шиор ва Алишер Навоийнинг портрети осиғлиқ эди.

Битирувчиларнинг деярли ҳаммаси имтиҳон билетларидаги риёзат (арифметика), физика, астрономия, тарих, адабиётга доир саволларга бурро-бурро жавоб беришди. Бу ёшлар орасида кейинчалик анча йиллар Ингичка посёлка Совети ижроия қўмитаси раиси бўлиб ишлаган, ҳозир қарилик гаштини сураётган Ғуломжон Муродов ҳам бор эди. Унинг риёзатдан берган жавобларини кўрган қози Исмоил беихтиёр «Офарин!» деб юборганини ўзи ҳам сезмай қолди. Бу эса янги мактабнинг эски мактаб устидан қозонган илк ғалабаси эди. Шундан кейин шаҳарда янги мактабнинг нуфузи ортиб кетди.

Каттақўрғондаги Алишер Навоий номидаги илк совет мактабини 1923 йилда битирган тўнғич ўқувчилар ҳақиқатан ҳам Совет Ўзбекистонига шуҳрат олиб келувчи кишилар бўлиб етишишди. Жумладан, Д. Соҳибов — ТошМИ профессори, Н. Турсунов ҳарбий врач, полковник, Р. Болтаев Ўзбекистон ССР халқ артисти, Рашид Даминов, Мажид Саидов, Нурилла Алимов партия ва совет ташкилотларида раҳбар, Ғулом Аҳмедов пахта териш машиналари конструктори, СССР Давлат мукофоти лауреати, Т. Саъдий, К. Убайдуллаев, М. Бобоев шоир, Қ. Узоқов, Т. Каримов журналист, М. Салоҳиддинов, Б. Ҳамдамов, Р. Иззатуллаев, Б. Катаев, С. Маҳмудов Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган, ордендор ўқитувчилар бўлиб етишдилар.

* * *

1923 йилнинг охирида Н. Муродовни Каттақўрғон шаҳар халқ маорифи бўлимига мудир қилиб кўтаришди. Кейин эса у 1924 йилнинг июль ойида Тошкентда чақирилган саводсизликни тугатиш Бутун Туркистон съездига делегат этиб сайланди. Шу йили КПСС сафига ўтди. Орадан кўп ўтмай яна Тошкентга келиб, Ўрта Осиё Давлат дорилфунунининг иқтисод факультетига ўқишга кирди. Бу пайтда дорилфунунда ҳам ўқитувчилар етишмасди. Шу сабабли Каттақўрғондан келган талабага ўқиш билан бирга дорилфуннинг рус группасида ўзбек тили ва адабиётидан дарс беришни таклиф этишди. Бундан ташқари у 1925 — 1926 йилларда Тошкент вилоят ижроия қўмитасининг аҳолини иш билан таъминлаш бўлимида (жамоатчилик асосида) масъул котиблик қилди. Студентлар коллективи номидан Ўзбекистон Марказий Ижроия Қўмитаси аъзоси қилиб сайланди.

Талабалик йиллари унинг ҳаётида ўчмас из қолдирди. У дорилфунунда илм чўққиларини эгаллашни меҳнат билан қўшиб олиб бориб, яхши обрў-эътибор топди, кўплаб дўстлар орттирди. Унинг Қори Ниёзий, Ойбек, Акбар Асқаровлар билан дорилфунун даргоҳида бошланган дўстлиги умр бўйи давом этди.

Нурилла Муродов дорилфунунни имтиёзли диплом билан тамомлагач, шарқшунослик факультетига декан қилиб қолдиришди. У бу вазифани ҳам астойдил бажариб, факультетда ўқув-тарбия ишларини, профессор ва ўқитувчиларнинг моддий ва турмуш шароитларини яхшилаш йўлида кўп куч ва ғайрат сарфлади. 1931 — 1932 йиллар мобайнида эса Муродов дорилфунун ректори вазифасида ишлади. У ўзбеклар орасидан чиққан биринчи ректор эди.

* * *

1932 йилда Н. Муродовни Москвадаги Қизил профессорлар институтига ўқишга йўлладилар. 1937 йилда у бу институтни битиргач, СССР Министрлар Совети қошидаги адабий назорат бўлими бошлиғи вазифасида ишлай бошлади. Кейин кўп ўтмай СССР Министрлар Совети қошидаги чет эллар билан маданий алоқа ўрнатиш қўмитаси Шарқ бўлими мудири вазифасига тайинланди. 1938 йилда эса Украина ССР Чет эллар билан маданий алоқалар жамияти раиси лавозимига кўтарилди. Бир вақтнинг ўзида Киев дорилфунуни талабаларига ўзбек, форс, араб тилларидан дарс берди.

1941 йилнинг июнида Н. Муродов Москвага командировкага келади. Ҳафта ўтмай 22 июнь куни немис фашистлари мамлакатимизга тўсатдан ҳужум қилганлиги ҳақидаги хабар тарқалади. Н. Муродов фронтга юборишларини сўраб ҳарбий комиссариатга ариза беради. Унга эса, душманга қарши ўткир сўзингиз билан курашасиз, деб жавоб қилишиб, Бутуниттифоқ радиосининг Шарқ мамлакатлари учун эшиттиришлар тайёрлайдиган бўлимига бош муҳаррир қилиб тайинлашади. Бутун уруш мобайнида шу вазифада ишлади. Айни пайтда илмий ишини ҳам давом эттирди. Юздан зиёд илмий очерклари ва мақолалари Америка, Англия, Ҳиндистон, Покистон, Польша каби мамлакатларда эълон қилинди. 1949 йилда эса Москвада «Туркия ички ва ташқи реакция исканжасида» номли китоби босилиб чиқди. Шу йилнинг ўзида Москвадаги Ломоносов номидаги дорилфунун илмий кенгашида «Ўрта Шарқ нефти устида Англия ва Америка орасидаги кураш» мавзуида кандидатлик диссертациясини ёқлади. Кейин яна педагоглик фаолиятини давом эттириб, Москва дорилфунунида сиёсий иқтисод ва шарқ тилларидан дарс берди.

1962 йилда Нурилла Муродов Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг собиқ президенти Ҳабиб Абдуллаевнинг таклифи билан Тошкентга кўчиб келиб, А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт инситути ҳузурида ўзбек Совет Қомуси шўъбасини очди. Ўзбек Қомуси дастлабки жилдлари чоп этилишининг ташкилотчиларидан бўлди. Айни пайтда педагоглик фаолиятини ҳам давом эттириб, Тошкент политехника институтида сиёсий иқтосид фанидан дарс бера бошлади. 1973 йили соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли шифокорлар маслаҳати билан даволаниш ва ҳаво алмаштириш мақсадида Москвага кўчиб кетди. Умрининг охиригача шу ерда яшаб, Бутуниттифоқ шарқшунослик институтида ишлади. У 1988 йилда 90 ёшида вафот этди. Табаррук олим ўзидан кўплаб шогирдлар, ўнлаб илмий асар ва тўпламлар қолдирди.

Ўзбекистон Совет Социалистик жумҳуриятида Ленин йўриғи билан ташкил этилган Тошкент Давлат дорилфунунининг 70 йиллиги нишонланаётган шу кунларда ўзбеклар орасидан биринчи марта мазкур дорилфунун ректори бўлган Нурилла Муродов хотирасини эсга олиш хайрлидир. Бу инсоннинг ҳаёт йўли инқилоб маҳаллий миллат орасидан чиққан зиёлиларни нақадар юксакликларга кўтарганлигининг жонли далилидир. У ҳаётини инқилоб туфайли уйғонган халқ фарзандларини саводли қилишга бағишлади. Айни пайтда ўзи ҳам инқилоб нуридан баҳраманд бўлиб, билим даражасини тинмай ошириб борди.

Олимнинг фарзандлари ҳам ота изидан бориб ажойиб инсонлар бўлиб етишишди. Қизи Ҳанифа Муродова тиббиёт фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби. Юрак хасталиклари бўйича мутахассис бўлган бу аёл қўлида кўплаб беморлар шифо топишган. Ўғли Элбек Муродов Ломоносов номидаги Москва Давлат дорилфунунининг профессори, инглиз тили бўйича йирик мутахассис.

Халқ ўзининг Нурилла Муродовдек фарзандлари хотирасини ҳамиша қалбининг тўрида сақлайди.

Шамси ОДИЛ.

⊙ СУРАТДА: Каттақўрғондаги дастлабки совет мактабида ишлаган ўқитувчилар 1923 йилнинг ёзидаги имтиҳон пайтида. (Чапдан-ўнгга) шоир Абдулҳамид Мажидий, Абдулла Муродов, мактаб мудири Нурилла Муродов, Арафиддин Шарафиддинов, Абдуҳаким Мирзақулов, Сайфиддин Ғиёсовлар.

Тошкентлик бастакорнинг муваффақияти

Тошкентлик бастакор Валерий Сапаров «Духовой оркестр учун дивертисмент» асарини Францияга, Халқаро конкурсга юборган эди. Асар кўрикнинг якунловчи қисмида муваффақият билан ижро этилди. Кўрикка дунёнинг барча томонидан композиторлар 230 та асар юборган эдилар, унинг якунловчи қисмига эса атиги 11 та мусиқа асари киритилди. Тошкентлик маэстронинг асари Франция, АҚШ, Нидерландия, Югославия ва Хитой бастакорларининг асарлари қатори битта концертда янгради.

Валерий Сапаровнинг номи жумҳуриятимиз мусиқа ихлосмандларига яхши таниш. У Улуғ Ватан урушига бағишланган «Ғалаба саҳифалари» симфонияси, оркестр билан фагот ва флейтада ижро этиш учун ёзилган концертларнинг муаллифидир. В. Сапаров Элдор Азимов раҳбарлигидаги камер оркестр билан қалин ҳамкорлик қилиб келмоқда. Бастакор у билан бирга ўзининг жаз альбомини магнит лентасига туширди. Бундан ташқари В. Сапаров болалар учун «Пахтаой» операсини ёзди, у жумҳурият қўғирчоқ театрида муваффақият билан ўйналмоқда.

— Ҳозир мен янги опера устида ишлаяпман, — дейди В. Сапаров. — Бу асар Навоий номли театрда қўйилади. Операнинг дастлабки номи «Туташ қалблар» бўлиб, у О. Генри ҳикоялари руҳи билан йўғрилган.

(ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

В. П. Чкалов номидаги Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

8-ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

учиш аппаратларининг слесарь-йиғувчиси, механика-йиғув ишлари слесари, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, сонли программа билан бошқариладиган дастгоҳ операторлари, токарь, фрезерчи, кенг соҳадаги дастгоҳсоз.

ЎҚИШГА 9—11 синф МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқиш муддати 9-синфни тугатганлар учун — 1-2-3 йил.

1-2 йиллик ўқишга қабул қилинганлар касб ўрганадилар ва диплом оладилар.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқиш муддати 2 йилга қисқартирилган тажриба группалари ташкил этилган.

Ўқиш тугагандан кейин ўрта маълумот ва эгаллаган касби ҳақида диплом берилади.

11-синфни тугатган ўқувчилар 10 ой ўқитилади ва 65 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Совет Армияси сафларида хизматни ўтаб бўлган йигитлар учун ўқиш муддати 6 ой, улар ҳам 65 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида барча ўқувчилар иш ҳақининг 50 фоизини оладилар.

Ўқиш муддати умумий меҳнат стажига киради.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик, авиамодель, радио, фотоўгараклар ишлаб турибди.

Билим юртини «аъло»га тугатганлар олий ўқув юртларининг кундузги бўлимлари ва учувчилик билим юртларига юбориладилар.

Билим юртини тугатганлар Тошкент машинасозлик институти самолётсозлик ва механика факультетларининг кечки ва сиртқи бўлимларига ўқишга киришлари мумкин.

Қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан ва тиббий справкалар, мактабдан характеристика, 6 донадан 3×4 ва 4×5 см. катталикдаги фотосурат.

Тошкент шаҳрида доимий прописка қилинганларгина қабул қилинади.

Билим юрти маскани: 700128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, У. Юсупов кўчаси, Авиация калта кўчаси, 10-уй. (10, 23, 27-трамвайлар; 1, 4, 10, 14, 21-троллейбуслар; 18, 44, 48, 97-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси бекати). Телефон: 41-75-54.

«УЗСПЕЦАВТОМАТИКА» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

19-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

электр монтёр, соқчилик-ёнғиндан сақлаш сигнализацияси электр монтажчиси.

Ўқиш муддати — 10 ой.

Тошкент шаҳрида пропискада турувчи ўрта маълумотли шахслар қабул қилинади. Ўқувчилар 75 сўм ҳажмида стипендия, ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топилган иш ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар. Ўқишни битирганлар Тошкент шаҳридаги бошқармаларга ишга юбориладилар.

Билим юрти манзили: 700077, Тошкент шаҳри, Владимир тор кўчаси, 15-уй (1, 24-автобуслар; 17, 18-троллейбусларнинг «Партия мактаби» бекати).

Маълумотлар олиш учун телефон: 68-48-96.

243-ФУҚАРОЛАР АВИАЦИЯСИГА ҚАРАШЛИ

20-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990—1991 ўқув йили учун

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш учун

учувчи аппаратларнинг чилангар-тузатувчилари, учувчи аппаратларнинг йиғувчи-чилангарлари, авиадвигателларнинг чилангар-тузатувчилари, авиадвигателларнинг чилангар-йиғувчилари, учувчи аппаратларнинг электромонтажчилари ихтисосликлари бўйича 8-синфни битирганларни **3 йил муддат билан**, 10-синфни битирганларни **1 йил муддат билан ўқитади.**

Билим юртига Тошкент шаҳрида яшовчи, 15 ва ундан катта ёшдаги 8—10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртини битирганлар 243-фуқаролар авиацияси заводига ишга юбориладилар.

3 йил муддат билан ўқиётган ўқувчилар тўлиқ бўлмаган давлат таъминотида бўладилар. 1 йил муддат билан ўқиётган ўқувчилар 30 сўм миқдорида стипендия оладилар.

Билим юртида тўгараклар, отиш спорт секцияси мавжуд.

16 ёшга тўлган ўқувчилар авиация клубига қабул қилинадилар.

Имтиҳонларни аъло баҳолар билан тугатганлар Киев фуқаролар авиацияси муҳандислари институтига, фуқаролар авиацияси ҳарбий билим юртларига йўлланма оладилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ариза, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисида шаҳодатнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, тиббий маълумотнома (286-форма), яшаш жойидан маълумотнома, 3х4 см. ўлчамли суратлар, характеристика.

Ҳужжатларни қабул қилиш шанба ва якшанбадан ташқари соат 9 дан 16.00 гача.

Бизнинг манзил: Авиация шаҳарчаси, 243-фуқаролар авиацияси заводи (25, 66, 61, 40, 161-автобусларнинг «Авиация шаҳарчаси» бекати).

Телефонлар: 99-94-50, 99-96-93, 99-96-43.

Келин — хонадон гули

⊙ «Оқшом»нинг 1990 йил 21 февраль сонида «Бир келиннинг сўзи» мақоласи эълон қилингандан кейин муҳарририятга кўплаб хатлар келди. Келаётган аксарият кўпчилик мактубларда саранжом-саришта, моҳир, пазанда, соҳибжамол, диёнатли келинлар ҳақида сўз борса, яна бир хил мазмундаги хатлар борки, уларда ота-она, ака-ука ўртасига нифоқ солувчи, ор-номусни, ўз урф-одатимизни билмайдиган келинларнинг кирдикорлари ҳақида сўз юритилади.

Дарҳақиқат қайнона ва келин ўртасидаги муносабат оиланинг иноқ бўлишида алоҳида ўрин тутади. Қуйидаги эътиборингизга ҳавола этилаётган мулоҳазалар ушбу фикримизга далил бўла олади, деб ўйлаймиз.

Наврўз МУҲАММАДЖОНОВА,
Тошкент шаҳри, Юнусобод мавзеси, 13-уй, 5-хонадон онахони.

— Ҳурматли нотаниш қизим. Рўзномада сиз ҳақингизда ёзилган мақолани ўқиб, рости ачиниб кетдим. Суюкли фарзандингиз ва турмуш ўртоғингиз бор экан, бунга шукр қилинг. «Сабр таги сар олтин» дейдилар. Сабр этсангиз муродингизга етасиз. Зора мақолани ўқиб, қайнонангиз инсофга келиб қолса. Ўз ота-онангизни кўп ҳам ташвишга қўйманг, «Борига барака» деганларидай бешик тўйини ҳам ўтказаверишсин. Бу ҳам орзу-ҳавас, ахир.

Энди қайнона бўлмиш синглимга ҳам олдиндан узр сўраб, икки оғиз сўз айтаман. Сизнинг хонадонингизга тушган келин ҳам ўз қизингиздай кимнингдир ёлғиз фарзанди. Нега унга озор бераяпсиз? Сингилжон, мен сиздан балки 10—15 ёш каттадирман. Ҳозир куч-қувватингиз бор, ишлаб юрибсиз. Куни келиб сиз ҳар қарийсиз. Йиллар ҳаш-паш дегунча ўтади-кетади. Бошингиз ёстиққа тегиб қолса кунингизга шулар ярайди. Уларни ўзингиздан совутманг.

Насиба ИБРОҲИМОВА,
Тошкент шаҳри, Мухтор Ашрафий кўчаси, 22-уй, 26-хонадон соҳибаси.

— Келин қилсам — қизим дейман, деган орзу-умид билан яшаяпман. Онажон, сўзларим сизга оғир ботса кечиринг, мен сиздан ёшман. Лекин халқимиз «Бир каттанинг, бир кичикнинг сўзини эшитиб, ўзинг фикрла», — деб бекор айтмаган. Сиз аввал ўз келинлик даврингизни эсланг. Ёш қиз бир оиладан иккинчи оилага ўтиб яшайди. Шунда табиийки, унга маслаҳатчи керак бўлади. Қайнона унга қанчалик меҳрибон, ширин сўз бўлса, у ҳам меҳр қўяди. Ахир келин хонадоннинг гули, бахти-қувончи, орзу-умиди эмасми?

Ўз келинининг айбларини бегоналардан яшириш ҳам қайнонанинг обрўси. Келин фарзанд кўрса унга ёрдам керак. Келин бировнинг хонадонига фарзанд бўлиб келади. Хизматкор бўлиб эмас.

Энди келинга ҳам бир оғиз гапим бор. Сиз онангизни ойи десангиз, қайнонангизни ойижон денг. Бу сўз меҳр қўзғатадиган сеҳрли сўз.

Янги оила оқиб турган сувга ўхшайди, лойқаланиб, кейин тинади. Бунинг учун сабр-бардош керак. Жуфти ҳалолингизни яхши кўрар экансиз, синглим, оилангизни сақлаб қолишга ҳаракат қилинг.

Мамлакат КАРИМОВА,
Жиззах шаҳри, Ц-2А мавзеси, 10-уй, 3-хонадон бекаси.

— Айрим ота-оналар ўғил уйлантириб, кейин шу ёш оиланинг мустаҳкамлигига негадир унча эътибор беришмайди. Ўғил ва келиннинг бахтли, тинч-тотув яшашида ота-онанинг алоҳида ўрни бор. Наҳотки мақоладаги қайнона дабдабали бешик тўйи ўтказиб, обрў орттирмоқчи бўлса? Келинини бекордан-бекорга койиб икки ёш орасига совуқлик солаётганини наҳотки билмаса?

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

— Асрлар мобайнида келинлар тош келса кемириб, сув келса симириб, барча қийинчиликларга бардош бериб, оила шарафини ўйлаб, ўз жуфти ҳалоли билан яшаб келишган.

Қизиқ, илгарилари ҳеч ким ўз оиласининг сирини кўчага олиб чиқмаган. Шунинг учун ҳам келин ва куёв аҳил яшашган. Чақимчилик—ёмон одат. Кўпинча оилани шу нарса бузади. Эндиликда кексаларга ёқадиган келинлар кам. Қуйди-чиқди кўп. Шу жиҳатдан мақола тўғри ёзилган. Синглим, умр йўлдошингизнинг онаси сизнинг ҳам онангиз эмасми? Она ҳеч қачон фарзандларига ёмонликни раво кўрмайди. Қайнона кўнглини овлаш сизга боғлиқ. Айтишмасангиз, менимча олам гулистон. Оила деб яшанг келин, соҳибангиз топганини қаёққа олиб борарди? Бегонага эмас, ўз фарзандларига сарфлайди.

Ахборхон ҲАЙДАРОВ,
«Катта қаъни» маҳалла комитетининг фаоли, Ўзбекистон ССР халқ таълими аълочиси.

— Ўз келинининг маошини тийинтийинигача қуртдай санаб олиб, яна бунинг устига бола учун олинадиган 35 сўм нафақа пулини қоқиштириб олишгача борадими қайнона? Бешик тўйида ўз қудасини қўй етаклаб келишга мажбур қилиш, келинини бўлар-бўлмасга таҳқирлашлар, мунис, меҳри уммон қайноналар учун иснод эмасми? Келин янги оила учун мисоли бир ниҳол, унга меҳр, парвариш керак.

Насриддин ЗУҲУРОВ,
Сергели район, Сергели 2-мавзеси, 4-уй, 4-хонадонда истиқомат қилувчи.

— Ҳозир менинг 3 келиним, 2 куёвим бор. Ҳаммаси турмуш ўртоғим Раънохонга ойижон деб мурожаат қилишади. Холбуки, бундай меҳрибончиликка сазовор бўлиш учун қайнона эмас, она бўлмоқ даркор. Гоҳида турмушдан нолиб: «Онаси, етишмовчилик» деб қолсам, «Йўқ дадаси, сиз бойсиз! Фарзандларингиз, келин-куёвларингиз бор», деб менга таскин беради. Унинг сўзлари мағзини чақиб кўрсам ҳаммаси тўғри. Ҳозир 60 ёшдаман. Бироқ ҳали ғайратим бор. Шу боис маҳалла қўмитасига раислик қилиб келмоқдаман. Оиламдаги иноқлик ишхонамда ҳам менга қўл келади. Ахир ўзингга енг бўла олмасанг, бировга эн бўлолмайсан.

Эргашхўжа УМАРОВ,
Тошкент шаҳар, Парвоз кўча, 29-уйда яшовчи.

— Мақолани ўқиб бундай қайноналар қайдан пайдо бўлади деб ўйлаб қоласан киши. Ота-онам 4 келин тушириб улар билан бир хонадонда узоқ йиллар иноқ яшашди. Келинлар ўз ойлик маошларини олишлари билан олиб келиб беришарди. Улар келинларини дуо қилиб, қайтариб беришарди. Маошлари қанчалиги тўғрисида ҳеч қачон суриштирган эмаслар. Оддий ишчи бўла туриб, улар шу ҳақиқатга тушуниб етишган. Наҳотки қайнона бўлмиш ўз келинининг ота-онасига моддий зарар келтираётганини ўйламаса?

Арофат ИКРОМОВА,
Тошкент вилояти, Паркент райони, Заркент кўчаси, 12-уй бекаси.

— Келиннинг сўзларини ўқиб, қўлимга қалам олишга мажбур бўлдим. Унинг ота-она томони қанча сарполар билан бешик келтиргани етмаганидек, тилло узук, зиракларни ҳам уларнинг елкасига юклаши қайси таъомилимизга тўғри келади. Ахир шунча пулни улар қаёқдан олишади? Келиннинг ота-онасига ачинмай бўладими? Ўқитиб, тарбиялаб қиз берган инсонларга раҳмат айтиш ўрнига, уларни ташвишга солиш тўғри бўлармикан?

Ана шундай арзимас икир-чикирлар туфайли кўплаб оилалар бузилиб кетиб. гўдаклар тирик етим бўлиб қолмоқда.

Шу ўринда келинга маслаҳат тариқасида бир мақолни эслатмоқчиман. «Қайноналик келин қарқара келин, қайнонасиз келин масхара келин», Қизим, бу сўзларнинг мағзини чақиб кўрарсиз деган умиддаман.

НИЕЗОВлар оиласи,
Тошкент шаҳар, Солнечний мавзеси, 35-уй, 45-хонадон.

— Келин бўлиб тушганимга икки йилча бўлиб қолди. Ёшликдан ота-она меҳрига зор бўлиб ўсдим. Шу хонадонга келиб бахтимни топдим. Эндиликда қайнонам ўз онамдай азиз бўлиб қолди. Худди қайтадан онажонимни топиб олгандай хурсандман. Билмаганимни ўргатадилар, йўғимни яширадилар. Турмуш ўртоғим билан бир-биримизга муҳаббат қўйиб қовушган эдик. Яқинда фарзандли бўлдик. Ойижоним боламни еру кўкка ишонмайдилар. Минг раҳмат. Ҳатто кечалари ҳам атрофида парвона бўлиб ухламай чиқадилар. Қанийди, ойижонимга ўхшаган қайноналар, оламда кўп бўлса-ю, қанчадан-қанча бузилаётган оилаларга меҳр-оқибат қайтиб келса. Ахир инсон тугул, қушнинг уясини бузиш ҳам гуноҳ-ку...

● Афсуски, «Оқшом»га келган хатларнинг ҳаммасини эълон қилишга имконимиз етмайди. Қайнона ва келин ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишлари учун, шу мактубларнинг ўзи ҳам етарли. Бундай жанжалли шароитда қайнона ва келинга эмас, ҳаммадан ҳам куёвга қийин. Онага бўлишай деса, суюкли ёри, келинга бўлишай деса, туғиб, оқ сут бериб улғайтирган онаизори хафа бўлади. Бу аҳволда қизнинг ота-онасига ҳам осон эмас. Фарзанд хафа бўлса ота-онанинг еб-ичгани татийдими? Инсон бахтли бўлиши учун унча кўп нарсанинг кераги йўқ. Бироқ бизнингча ўз ёри-вафодоридан, айри тушган кимса ҳам ўзини бахтли ҳисобламайди.

Давлатмурод САЪДУЛЛАЕВ.

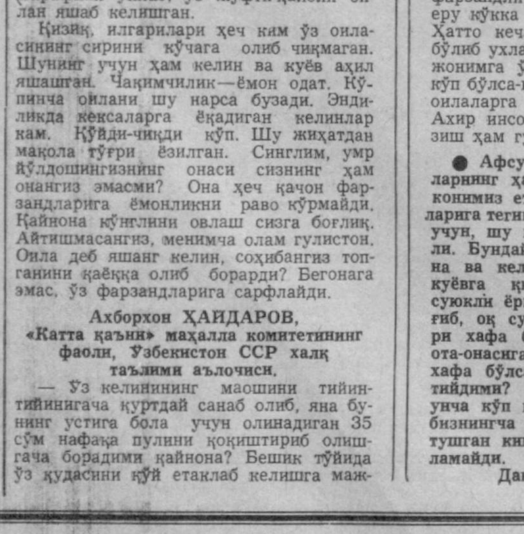

● МОСКВА. Бутуниттифоқ анъанавий халқ табобати илмий-тадқиқот институтини экстрасенсорика йўли билан касалликни аниқлаш ва биоэнергетик даволаш асосларини ўзлаштирган ҳаким-экстрасенсларнинг навбатдаги туркуми битирди.

СУРАТДА: инсон биомайдонини аниқлашда қўлланиладиган биолокация таёқчаси.

ТАСС сурати.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Тошкент оқшоми» рўзномасининг навбатдаги сони 13 сентябрда чиқади.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«МОДАЛИ ТРИКОТАЖ» ФИРМАЛИ ДЎКОНИ БИЛАН ТАНИШТИРАМИЗ

ЯМР

БУ ДЎКОН РЕСПУБЛИКА ТРИКОТАЖ БУЮМЛАР МОДЕЛЛАРИ УЙИГА ҚАРАШЛИ.

Дўкондаги трикотаж буюмлар чиндан ҳам модали. Кўйлак ёки костюм, юбка ёки сарафан, жемпер ёки жакет—нимаики сотиб олсангиз ҳаммаси замонавий мода бўйича тикилган, ҳар бирида модельер-рассомларнинг диди ҳис этиб турилади.

Дўконда барча мавсумларга мўлжалланган хотин-қизлар, эркаклар ва болаларнинг турли-туман кийим-кечаклари бор.

Уларнинг ҳаммаси мамлакатимизда ишлаб чиқарилган калавалардан тўқилган. Айни вақтда табиий ипга сунъий толалар қўшиб тўқилган аралаш матолардан кенг фойдаланилган. Бундай матолардан тўқилган либослар енгиллиги, пишиқ-пухталиги ва узоқ вақт шаклини йўқотмаслиги билан ажралиб туради.

Матолар шундай тўқилганки, танага ёпишиб турувчи қисми табиий иплардан ташкил топган.

Дўкондаги ҳамма буюмларни, ҳатто кўргазмага қўйилганларини ҳам сотиб олишингиз мумкин.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Чилонзор кўчаси, 2-мавзе, «Чайка» кинотеатри бекати.

Иш вақти: соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача. Дам олиш кунлари — якшанба ва душанба.

РЕСПУБЛИКА ТРИКОТАЖ БУЮМЛАР МОДЕЛЛАРИ УЙИ.

ЛЕНИН РАЙОНИ АҲОЛИСИ УЧУН

Полторацкий кўчасида (район партия комитети ёнида) янги озиқ-овқат дўкони очилди.

Дўконнинг қандолат маҳсулотлари, баққоллик, болалар таоми бўлимлари бор.

Дўкон соат 8 дан 20 гача ишлайди, танаффус соат 13 дан 14 гача. Дам олиш кунисиз ишлайди.

Транспорт: 2, 3, 37, 80-аввтобусларнинг «Район партия комитети» бекати.

Ленин район озиқ-овқат савдо ташкилоти.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

САЁҲАТ-ЭКСКУРСИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ХОДИМЛАРИ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИНИНГ

УРТА ОСИЁ ЭКСКУРСОВОДЛАР ТАЙЁРЛОВЧИ КЕЧКИ ПУЛЛИК ҚУРСЛАРИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

40 ёшгача бўлган, олий ёки тўлиқсиз олий маълумотли, ўзбек ва чет тилларини биладиган шахслар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Машғулотлар ҳафтада 2 марта, соат 18.30 дан 21.30 гача ўтказилади. Шулардан бири дам олиш кунларида ўтказилади.

КУРСЛАРДА ЎҚИШ УЧУН ДИПЛОМ ВА ПАСПОРТ КЎРСАТИЛИШИ КЕРАК.

Ҳужжатлар 20 сентябргача қуйидаги манзилда қабул қилинади:

Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 115-уй. Ўзбекистон Жумҳурият саёҳат ва кенгаши, 1-хона.

Қабул кунлари :душанба, чоршанба, жума—соат 10 дан 14.00 гача; сешанба, пайшанба — соат 16 дан 19.00 гача.

«ГЛАВТАШҚЕНТСТРОЙ»ДА ИШЛАШ ШАРТИ БИЛАН

газ-электр пайвандчи, бўёқчи-пардозловчи, ғишт терувчиси, кошинкор -плита ётқизувчи, минорали кран машинисти касбларини эгалламоқчи бўлганлар

СИЗЛАРДАН

«ГЛАВТАШҚЕНТСТРОЙ» ҚОШИДАГИ ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИГА

МУРОЖААТ ҚИЛИШИНГИЗНИ СЎРАЙМИЗ

Машғулотлар гуруҳлар тўлгандан сўнг бошланади. ЎҚИШ РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Фақат Тошкент шаҳрида паспорти қайд этилганлар қабул қилинади.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ғ. Ғулом кўчаси, 6-уй («Оқтепа» майдони).

Телефонлар: 78-05-15, 78-05-17.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/IX да **Чио-Чио-сан**, 14/IX да **Тоҳир ва Зуҳра**, 15/IX да **Евгений Онегин.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/IX да **Курорт**, 13/IX да **Юлдузли тунлар**, 14/IX да **Зебуннисо.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/IX да **Фармонбиби аразлади**, 14/IX да **Отасининг қизи.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА—12/IX да **Юсуф ва Зулайҳо** (премьера), 13/IX да **Ака-ука совчилар**, 14/IX да **Олтин тўй.**

КИНО

11, 12 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ФАЗОДАГИ ТЎС-ТЎПОЛОН» (катта зал, 11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Чайка — «ПИЛЛА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КАТТА САЙР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

К. Ерматов номли — «КАШМИРДАГИ СЕВГИ» (11, 13.30, 16, 18.30).

Восток — «ТАҚДИР ЭРКАТОЙИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Москва — «ПИЛЛА» (11, 13.30, 16, 18.20, 20.40).

Қозоғистон — «ПИЛЛА» (11, 14, 17, 20.00); «МИССИСИПИ АЛАНГА ИЧИДА» (12, 15, 18.00).

ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ — «ҚОРА АТИРГУЛ ҒАМ-АЛАМ РАМЗИ, ҚИЗИЛ АТИРГУЛ СЕВГИ-МУҲАББАТ РАМЗИ» (11, 14, 17, 20.00).

Фестиваль (ёзги) — «ОЛТИН КАМАР» (20.30).

Тошкент тўқимачилик комбинатининг

Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИ ҚУЙИДАГИ ПУЛЛИ КУРСЛАРГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

— инглиз тили,
— немис тили,
— манзарали пардоз (юз терисини парваришлаш, уқалаш, пардозлаш),
— «икэбана»,
— енгил автомобилларни тузатиш.

Хоҳлаганлар ҳаваскор боғбонлар клуби ва «Учрашув» клубига қатнашишлари мумкин.

МАШҒУЛОТЛАР — 15 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Манзилимиз: 700100, Тошкент шаҳри, Бобур кўчаси, 45-уй, Телефонлар: 53-36-34, 53-36-65, 53-48-71.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИГА

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Педагогик фаолияти беш йилдан кам бўлмаган, олий маълумотли, ўзбек тили таржимон-ўқитувчиларини, бульдозер, экскаватор, минорали ва автомобиль кранларининг машинистлари, чилангар-монтажчилар, «Е» ва «Д» даражадаги қурилиш машиналарининг шофёрлари, дурадгор, темирчиларни.

ФАҚАТ ЭРКАКЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Киров район аҳолини ишга жойлаштириш бўлимига мурожаат қилинсин: Ф. Энгельс кўчаси, 48-уй.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот вазирлигига қарашли ҳунар-техника билим юрти томонидан **Ҳуррамова Розия** номига берилган 733104 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Собир Раҳимов ноҳияси халқ депутатлари Совети ва ижроия комитети меҳнат ветерани, жумҳурият аҳамиятига молик шахсий пенсионер, ноҳия колхоз бозорининг директори

Комил Файзиевич ФАЙЗИЕВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент «Миконд» заводи маъмурияти, партия ва касаба союз қўмиталари Бош механика бўлимининг муҳандиси Н. А. Ғуломовага турмуш ўртоғи, шиша ишлаб чиқариш лабораториясининг раҳбари

Баҳодир Мансурович ҒУЛОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

13 сентябрда — **Чио-Чио-сан.**

14 сентябрда — **Тоҳир ва Зуҳра.**

15 сентябрда — **Евгений Онегин.**

16 сентябрда — **Аловиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00), **Кармен** (19.00).

18 сентябрда — **Гофман эртаклари.**

19 сентябрда — **Масхарабозлар.**

20 сентябрда — **Иоланта.**

21 сентябрда — **Майсаранинг иши.**

22 сентябрда — **Травиата.**

23 сентябрда — **Этик кийган мушук** (12.00), **Фауст** (19.00).

25 сентябрда — **Флория Тоска.**

26 сентябрда — **Риголетто.**

27 сентябрда — **Гофман эртаклари.**

28 сентябрда — **Севилья сартароши.**

29 сентябрда — **Травиата.**

30 сентябрда — **Коппелия** (12.00), **Отелло** (19.00).

КУНДУЗГИ СПЕКТАКЛЛАР СОАТ 12.00 ДА, КЕЧКИ СПЕКТАКЛЛАР СОАТ 19.00 ДА БОШЛАНАДИ.

Билетлар театр кассасида 10.00 дан 19.30 гача сотилади.

Танаффус соат 15 дан 16.00 гача.

Маълумотлар олиш учун телефон 33-90-81.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОЙИДА

14-15 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ

«КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ ҲАМИША ҲАМРОҲ»

мавзуида

КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Қўқондан машҳур қизиқчилар, аскиячи ва Жумҳурият қизиқчилар кўрик-беллашувининг совриндорлари —

МУҲИДДИН ДАРВЕШОВ

ЖЎРАХОН ПЎЛАТОВ, АКРОМЖОН АНВАРОВ, МУҲАББАТХОН ТОШПЎЛАТОВА.

Аскиячилардан: Йўлдошхон НОСИРОВ, Неъматжон ТОШМАТОВ, Ғиёсиддин АБДУРАҲМОНОВ, Абулқосим ТЎЙЧИЕВ.

Қўшиқларни: Марьям ТАНГРИБЕРДИЕВА, Муҳаммад АБДУЛЛАЕВ, Шокиржон ЮСУПОВ ва бошқалар ижро этади.

Концерт режиссёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист А. РАҲИМОВ.

Концерт 14-15 сентябрь кунлари кундуз соат 16.00 да ва кеч соат 19.00 да бошланади.

Чипталар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

СССРда — ГАСТРОЛДА

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

(КХДР)

ЦИРК САНЪАТИНИНГ БАРЧА ЖАНРЛАРИДАН ИБОРАТ КАТТА РАНГ-БАРАНГ ПРОГРАММА.

Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари — соат 16 ва 19.00 да; якшанба кунлари — соат 13.00 ва 16.00 да бошланади.

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН.

Оммавий талабномалар қабул қилинмоқда.

Болалар муассасалари ва қишлоқ жойларининг талабномаларига навбатдан ташқари хизмат кўрсатилади.

Касса дам олиш кунисиз, соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-34.

Цирк фойесида суратхона ишлаб туради.

ТЎЙЛАР МУБОРАК!

ТЎЙ ТАНТАНАЛАРИДА МАДАНИЙ ХИЗМАТ ҚИЛИШГА МОСЛАШТИРИЛГАН ВА ЗАМОНАВИЙ РЕПЕРТУАРЛАРГА ЭГА БЎЛГАН АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИНИНГ

«Само» ансамбли

БАХТ ВА ШОДЛИК ОҚШОМИНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ЎТКАЗИШДА

ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

АНСАМБЛНИ КАССАГА ПУЛ ТЎЛАШ ЙЎЛИ БИЛАН ТЎЙХОНАГА ТАКЛИФ ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона —32-53-76; хатлар —33-20-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси —32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

140.390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Д—2201.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.